

WWF Élő Bolygó Jelentés 2020 – A bolygó hangja – ESSZÉ

Nem üvölthetek

Írta: Nagy Réka szerkesztő-újságíró, az Ökoanyu blog szerzője

Amikor 2018 októberében megjelent a legutolsó IPCC-jelentés, a mainstream médiát elárasztották a világvége víziók. A felvázolt rémképek engem sem hagytak hidegen, megcsapott a klímaszorongás, klímadepresszió szele. És amikor a lányaimra néztem, akik csillogó szemmel meséltek a jövőbeli terveikről, azt éreztem, üvölteni tudnék.

De hamar rájöttem: nem üvölthetek. Mert az energiapocsékolás lenne és arra most tényleg nincs időnk.

Vannak dolgok, melyeknek természetét nem biztos, hogy meg tudjuk változtatni, de a jó hír az, hogy vannak olyanok is, amiket igen. Mostani helyzetünkben szinte életveszélyes lenne azoknak a területnek a megváltoztatásához ragaszkodnunk, amelyekre kevéssé van hatásunk, vagy eredendő természetükből adódóan ellentmondásban állnak az ökológiai válság ügyével. Elvesztegetett energiára pedig nincs időnk.

Legyinethetnénk, hogy az emberi természet már csak ilyen, Goethe is megírta: a fausti ember mindig többre, nagyobbra tör, paktumunk az ördöggel már megkötött. De a világ nem kizárólag fekete és fehér.

A versenyszellem és önzés mellett bőven megfér bennünk a szolidaritás, az empátia, a közösséghez való tartozás vágya is.

Éppen ezért kell újra megtanulnunk elfogadni egymást. Bórszintől, nemtől, preferenciáktól függetlenül. Nem feledve azt, hogy a sokszínűség túlélésünk záloga. A biodiverzitás mérnöki szabályos, lenyűgöző rendszerében mindennek megvan a maga helye és ettől tud működni. Össze vagyunk kötve ezer meg ezer szálon. Minden, ami a világon történik, velünk is történik.

És pont azért van remény, mert az elfogadás képessége megvan bennünk, ezt meg tudjuk csinálni. Kicsit olyan ez, akár a gyereknevelés. A változás valóban múlhat rajtunk, de el kell hinnünk magunkról, hogy meg tudjuk tenni és meg kell tennünk, még akkor is, ha ez kényelmetlenebb, mint elvárni, hogy helyettünk cselekedjenek.

Meglepő, de elmondható: előbb hozhat változást ha kosárközösségekbe szerveződünk, azért, hogy helyi élelmiszert helyi gazdáktól vásárolhassunk, mint az űrtechnika. És bár vélhetően mindkettőre szükség lesz, de nem mindegy, milyen arányban.

Tájékozódjunk és keressük meg azt a számunkra legkönnyebben elérhető első, fenntartható lépést, amit meg tudunk tenni, s ami még nagyon fontos: a tapasztalatainkat osszuk meg egymással. Sokkal kevésbé fogjuk különnek érezni magunkat, ha nem vagyunk egyedül. Egy békés átmenetben ez a különység válhat majd az új normálitássá. Mert talán most még választhatjuk a békés átmenetet.

Ami fizikailag véges, az nem lehet végtelen

Fontos szempont az is, hogy újra rádöbbenjünk, teljesen téves képzet, hogy egy fizikai határokkal rendelkező hely, a mi bolygónk végtelen lehetőségeket nyújt.

Ha megállunk egy pillanatra, belátható, hogy ami eredendően véges, az nem lehet cinkosa a végtelennek.

Akinek gyereke van, tudja, a gyerekek is szüksége van határookra: ez ad neki biztonságot. Határok nélkül elveszhetünk, akár a sivatagban. Nincs iránytű, nincs viszonyítási pont és a szabadság érzése helyett a pánik uralkodhat el rajtunk. Azzal is elindulhatunk az úton, ha elfogadva ezt a végességet közelítünk a fogyasztás felé és ezt a szemléletet adjuk át a gyerekeinknek is.

Vissza a normálishoz?

Az elmúlt időszakban talán az egyik legtöbbször megfogalmazott kívánság amivel találkoztam a koronavírus járvány kapcsán az volt, hogy mikor fogunk már visszatérni a "normális kerékvágásba". Persze sok cikk született arról is, hogy nem kellene ragaszkodnunk az eddig megszokott normalitáshoz, hanem új irányokban kellene gondolkodunk.

Normális. Jó kérdés, mi számít normálisnak?

A normalitás egy adott korban és helyen együtt élő emberek hiedelmeinek kivételű összessége. Éppen ezért változtatható meg, még ha nem is könnyen és gyorsan.

"A ruhák mosása évente 500 ezer tonnányi szennyező anyaggal árasztja el az óceánt, ez 50 milliárd műanyagüvegnek felel meg."

<https://merce.hu/2020/03/01/portfolio-a-divatipar-a-vilag-masodik-legnagyobb-vizfelhasznaloja>

"Teljes ökoszisztémák tűnnek el nap mint nap; a vadon élő populációk, a helyi változatok és a házasított növény- és állatfajták mennyisége és élettere is drasztikusan csökkent."

"1980 és 2000 között 100 millió hektár esőerdőt irtottak ki Dél-Amerikában és Ázsiában."

"A műanyagszennyezés 1980-tól megtízszereződött."

<https://qubit.hu/2019/05/06/ensz-egymillio-faj-pusztulhat-ki-a-foldrol-sz-emberi-tevekenyseg-miatt>

"870 millió azaz minden hatodik ember nem jut elegendő mennyiségű vagy megfelelő minőségű ételhez. Közülük 129 millió öt év alatti kisgyermek. Az alultápláltság minden harmadik gyermeket érint a fejlődő világban."

<https://unicef.hu/ehezes-felszamolasa>

"Ma a különböző etnikumokba tartozó nők hozzájárulnak a globálisan a bruttó hazai össztermék (GDP) kétharmadát - díjazás nélkül. Ők alkotják a világ szegénységének háromnegyedét, miközben a világ összes tulajdonának csupán egy százaléka fölött rendelkeznek." Salleh, Ariel (2017): Ecofeminism. In: Ecological Economics: Nature and Society

A hasonló hírek sora végtelen, éppen ezért nem lehet ez az a normális, amihez vissza szeretnénk térni. Újra kell gondolnunk és építenünk a rendszereinket és ehhez mindannyian hozzátehetünk. Először kis lépésekkel, majd a kis lépéseket egymással megosztva, egymással összekapcsolva egyre hatékonyabb érdekképviseletet felmutatva.